

ІЗ ДОСЬЄ

ВАСИЛЬЧЕНКО Микола Семенович — директор СТОВ «Агрофірма «Маяк», Герой України, почесний член Української аграрної академії наук, заслужений працівник сільського господарства України.

Народився 1 січня 1946 р. у с. Франківка Чорнобаївського району Черкаської області. У 1967-1972 роках навчався в Українській сільськогосподарській академії, за фахом — ветлікар.

У 1965-1967 роках — ветеринарний фельдшер колгоспу «Маяк» Чорнобаївського району. 3 жовтня 1972 року — головний ветлікар колгоспу ім. Суворова Устинівського району Кіровоградської області. 3 1976 року — головний ветлікар, з жовтня 1979 року — голова колгоспу (згодом радгоспу, КСП, СТОВ) «Маяк» села Піщане Золотоніського району Черкаської області.

За період його керівництва побудовано і введено в дію 12-квартирний житловий будинок, 13 двоквартирних і 30 одноквартирних котеджів. Збудовано фізкультурно-оздоровчий комплекс, газифіковано село, реконструйовано тваринницькі приміщення, що дало можливість значно поліпшити умови праці.

На сьогодні СТОВ «Агрофірма «Маяк» є одним з кращих господарств України.

Микола ВАСИЛЬЧЕНКО, Герой України:

**“ЗЕМЛЯ МАЄ НАЛЕЖАТИ
ТОМУ, ХТО ХОЧЕ І ВМІЄ
НА НІЙ ГОСПОДАРЮВАТИ —**

українському хліборобові”

З Миколою Васильченком ми зустрілися на ланах господарства. Під тихе гурчання потужного «джондіра», який, наче граючись, обробляв поле, ми почали розмову про перспективи цьогорічного врожаю, а завершили тим, кому має належати українська земля.

— **Я** завжди кажу: зберемо, зважимо, тоді скажемо, — розсудливо відповів Микола Семенович на відому приказку, чи потрібен йому агроном для отримання гарного врожаю, коли цього ро-

ку дощ, і не один, вже був «в маю». — А щодо агронома...От ви бачили під час посівної нашу сівалку на 24 сошники. Це найбільша і найширша сівалка, яка на сьогодні є в світі... — **І така техніка є у вашому господарстві?**

— Так. Колись в господарстві було 6 агрономів. То це якраз виходить по 4 сошники нинішньої сівалки на кожного з них, — посміхнувся одними очима Микола Семенович. — А зараз у нас один агроном на ті ж 7 тисяч гектарів. І справляється. Валовий збір зернових зріс удвічі і досяг 26 тисяч тонн.

— **Чи вигідно Україні бути потужним експортером збіжжя?**

— Я би запитання поставив таким чином: чи потрібно нашій державі в агросекторі бути сировинним придатком? Ось дехто хвалиться, що Україна може щороку вирощувати 80 млн тонн зерна. Переконалий, без великої потуги може й стомільйонний рубіж взяти. Головне, за скільки продати. А без елеваторів хлібороб потужним не буде. Бо якщо трейдер одразу після жнив задешево скуповує врожай, то обігових коштів аграрію не вистачить до нового сезону. Від діда-прадіда українці знали: аби бути заможним, потрібно не

лише виростити врожай, а й зберегти його. А коли маєш фураж, то чому не розвивати тваринництво. Таким чином, виробляти конкурентоздатну продукцію і торгувати не сировиною, як досі роблять, а вирощені на цій землі кукурудзу, пшеницю, сою, люцерну «пропускати» через тваринництво. А це, крім прибутку, й додаткові робочі місця. Восени ми лише забивали палі під будівлю нового комбикормового заводу, а невдовзі він вже щогодини видаватиме до 10 тонн продукції. Поруч звели новий елеватор на 20 тис. тонн. Ми лише минулого року витратили на будівництво понад 15 млн гривень.

— **У чому секрет успіху трансформачії «Маяка» з радянського господарства в агрофірму, що активно просувається вперед через бурхливе ринкове море?**

— У 1988 році довелося побувати у США, де на власні очі побачив, як організоване потужне і ефективне сільгоспідприємство. Яка техніка і технології використовуються, аби виробляти конкурентоздатну продукцію. Отож почав із заміни машино-тракторного парку. Потому прийшла черга модернізації тваринницького комплексу. З кожної корови надоювали по 5,5 тонн молока, зараз наближаємося до рубежу в 9 тонн. Є й такі корови порід вітчизняної селекції (червоно-ряба, чорно-ряба), які дають і по 15 тонн. Такі надої є рекордними для тих же Франції чи Німеччини. Щодня ми відправляємо до столиці 25-27 тонн

високоякісного молока. Виробництво м'яса зросло у чотири рази до 3670 тонн. При цьому сплачуємо до казни всі належні податки, людям — офіційну (не в конвертах) зарплату.

— **Хто працює у вашому господарстві?**

— Середній вік працівників агрофірми «Маяк» — 43 роки. Кількість працівників — 240 осіб. Вони обслуговують увесь комплекс господарства: рільництво, м'ясне і молочне тваринництво, свинарство (у нас є свинокомплекс на 20 тис. голів), ще розвиваємо переробку.

— **А управлінський персонал?**

— У нас «начальників», які сидять у кабінетах, нема. Намагаємося досягти максимальної універсалізації. Працює дружна команда. Більшість можуть замінити один одного на переважній більшості ланок виробництва. Той же заступник директора знає все від ремонту складних агрегатів до програм контролю доїльного виробництва. Будь-який механізатор може не лише запустити котел, що працює на альтернативному паливі, а й проконтролювати його роботу. От ви були на тваринницькому комплексі. Бачили, як у приміщенні колишньої радянської ферми ми «запхали» сучасну західну комп'ютеризовану доїльну лінію. Так там той же оператор комп'ютерного обліку у будь-який момент може замінити працівника у доїльному залі, де всі процеси механізовані й автоматизовані. Ось така у нас універсалізація.

— **Скільки заробляють працівники «Маяка»?**

— Люди отримують гроші за конкретно виконану роботу. Тваринники в середньому мають по 5 тис. грн. на місяць, механізатори — по 50-60 гривень за годину. Причому все офіційно. У нашій сільській школі 280 учнів, дитсадочок — повний малечі. Працює спорткомплекс. На нашому утриманні сільський будинок культури, у якому вирує життя. Люди отримують житло.

— **Чому ви таку увагу приділяєте соціальному розвитку села?**

— Якщо взяти такий цікавий показник, як сума коштів, вкладених у розвиток соціальної сфери з розрахунку на 1 га орендованої землі, то в нашому Пішаному він дорівнює 172 грн. Навіть такі «дрібнички» — закупили у дендропарку в Умані і висаджуємо замість парканів туї. Лише у невеличку ділянку сільської дороги минулої осені вклали 160 тисяч. Сьогодні склалася ситуація, коли в агросекторі домінують великі, аж занадто великі господарства, які не бачать (це я твердо переконаний), що робиться в тих селах. Бо понабирали землі стільки, що їм не видно, де її початок, а де кінець. В моєму розумінні така тенденція розвитку по Україні, як їх сьогодні називають, латифундій — це похорони селам. Село може жити і розвиватися тільки тоді, коли стабільно працюватиме господарство, яке приділятиме велику увагу ремонту доріг, будівництву, освітнім закладам, будинкам культури. Це все те, що необхідно, щоб жив українець. Бо тільки тоді розвиватиметься нація. Я твердо переконаний: земля має належати тому, хто хоче і вміє на ній господарювати — українському хліборобові. Передаватися від покоління до покоління. А важелі — мають бути в руках держави. Саме держава повинна контролювати використання

земель. Надавати в оренду сільгосп-угіддя тому, хто не плондруватиме, а плекатиме їх, дбаючи про родючість ланів. Про це я постійно кажу з усіх трибун відколи розвалився Союз.

— І що, не дослухаються? Та до вас же весь час їдуть міністерські чиновники, депутати?

— Про земельну реформу зараз хто тільки у Верховній Раді не балакає. Але про наміри торгувати землею напередодні виборів жодна політсила не заявляла. Та й у коаліційній угоді про це жодного рядка. А насправді що? Згадайте, як після ліквідації колгоспів замість проголошеного розвитку малого і середнього бізнесу на селі, як бур'ян, розквітли оті, як я їх називаю, латифундисти, які думають як побільше здерти баришів з цієї землі. Посіяв соняшник, зібрав, продав. А люди — без роботи. Бо там ані худоби, ані птиці. Я вже не кажу про соціальну сферу.

— Але реформи необхідні?

— Щоб жити по-новому, треба наполегливо працювати, а не гнєлювати землею. Мене поки ніхто ще не переконав, що землю в Україні треба продавати. Агрофірма «Маяк» на всіх рівнях сьогодні доводить, що можна розвиватися, перебудовуватися, вдосконалюватися, застосовувати як в рослинництві, так і в тваринництві передові технології світового рівня, новітню техніку (шкода, що не вітчизняну). І все це робити на орендованій землі. Земля — це останнє, що залишилося у людей на селі. Аби наші правнуки так потім не казали про нас: «Прадіди були справжніми хохлами. Як можна було розтринькати такі чорноземи». Не лише селянам, усім треба замислитися: чому стільки зайд приміряється загарбати без всякої війни, а просто за зелені папірці наші фантастично родючі угіддя. Бо українець або бідний, або

в таких господарствах, як у мене, всі кошти вкладені у техніку, виробництво, соціалку. І ухвалення закону про торгівлю землею просто розорить тих, хто сьогодні ще тягне українського аграрного воза. Продавати землю — це остання справа, гідна тих, хто неспроможний на ній хазяйнувати. Я цього не розумію і не сприймаю. Відродження України повинно йти від розбудови вітчизняного агросектору. Але за умови — якщо не красти. Бо без подолання корупції — це буде продовження того, що ми вже проходили: хабарі, чикриження землі, пошуки якогось ефективного господаря. І не виключена можливість, що він тут з'явиться. Тільки він вже не буде називатися українцем.

— Тож землю не можна надавати іноземцям навіть в оренду?

— Ми, українці, самі розберемося. Але якщо нагрібатимемо кредити такими темпами, як зараз, то згодом за них доведеться чимось розраховуватися. А розраховуватися в нас вже практично нема чим. Виходить, доведеться продавати землю. І тоді, як я кажу, не буде на кого вишиванку надягнути. Бо українця тут не буде. А ми мусимо землю цю зберегти і передати нашим наступникам, як ми успадкували її від наших попередників. Причому, повинні не просто передати угіддя, а в кращому стані, ніж отримали. А таке можливо, якщо ми землю не будемо паплюжити, не будемо набирати її через міру, щоб потім не знати де і що на ній робитися. Щоб покрититися на полі на таких «джондірах» і «каторпільерах», які ви тут бачите, багато розуму не треба. Нещодавно читав, як один японець сказав, якщо дадуть в оренду Кіровоградську область, то нагодує всю Україну. Ми ходимо по тих грошах, які потрібно брати і вкладати

ти сюди ж, в агросектор, в тих людей, які ходять по цій українській землі. Всі фабрики, заводи продані, роздані. А який ефект від того для держави? Ось виходить, що лишилася у нас не розбазареною лише земля. Якщо ми її «профукаємо» — це буде похорон не лише українському селу, а й усій державі Україна. Я на прикладі агрофірми «Маяк» доводжу, що можна зробити, якщо тільки не красти, а всі ті кошти, які ми заробляємо на землі, вкладати у розвиток господарства. І людям нема потреби їхати світ за очі, а тут на місці застосовувати свої знання, вміння, якщо хочете, талант.

— Ваше бачення, наскільки потрібно в ході реформи на селі проводити укрупнення адміністративно-територіальних одиниць?

— Головне — треба все робити так, аби не наламати дров. З усіх сторін до цього питання необхідно підійти зважено. І погляд має бути сконцентрований на отой, як я кажу, український люд. Особливо звернути увагу на людей пенсійного і передпенсійного віку. Постає запитання: а що вони робитимуть і куди й якими дорогами їм доведеться їхати за якимсь папірцем при оформленні пенсії, субсидій тощо. Тож спочатку треба сім разів відміряти, а потім вже різати.

— Про що мріє Микола Васильченко?

— Про те, щоб швидше закінчилася війна, щоб ми були самодостатньою державою, українцями. Щоб мої діти, мої внуки жили в Україні, а не шукали кращого життя по закордонах. Створювали для себе оте благополуччя. А прикладом для них, як на мене, буде оцей Микола Васильченко.

Розмову вів
Андрій МИХАЙЛИК

